



De vijf ergerlijkste taalfouten

Radio 1 kan (1) er van / **ervan** meespreken. Vraag de luisteraar niet aan welke taalfouten en clichés hij (2) hem / **zich** ergert, want je (3) word / **wordt** (4) overspoelt / **overspoeld**. Maar zo veel reacties hebben ook hun voordeel: je kunt er een (5) **aardig** / **aardige** programma om bouwen en we weten nu tenminste wat we vooral niet moeten zeggen als we gehoord willen worden. Want mijn illustere voorganger, Eugène Berode, wist het maar al te goed: "Er is niets zo erg (6) **als** / **dan** een (7) **geëergerde** / **geërgerde** luisteraar want hij luistert niet."

De allergrootste taalfout volgens de (8) **Radio 1 luisteraar** / **Radio 1-luisteraar** is noemen zeggen als je heten (9) **bedoeld** / **bedoelt**. Onvergeeflijk (10) **vind** / **vindt** hij dat, al lijkt heten in Vlaanderen wel uitgestorven. En toch is het niet zo moeilijk: noemen is een naam geven, heten is een naam hebben. Hij heet Robert maar iedereen noemt hem Steve.

Tot mijn verbazing staat doorgaan / plaatsvinden op nummer 2. Volgens de regels gebruiken we doorgaan alleen maar in een (11) **negatief** / **negatieve** zin. In een positieve zin moet het plaatshebben of plaatsvinden zijn. Een vergadering heeft of (12) **vind** / **vindt** plaats, maar ze gaat niet door.

Op drie staat de verwarring tussen slaan en slagen. Eigenlijk - nummer vier in de toptien van ergerlijkste (13) **cliché's** / **clichés** - gaat het vooral mis met het voltooid deelwoord. Hou ze uit elkaar: slaan, sloeg, geslagen; slagen, slaagde, geslaagd. Dat (14) **geld** / **geldt** ook voor combinaties met die werkwoorden. Wie de fout nog één keer maakt, (15) **word** / **wordt** ontslagen.

Vier is beslist herkenbaar voor de mensen uit het (16) **Westen** / **westen** van het land: het gebruik van die bij onzijdige woorden. "Telkens weer (17) **word** / **wordt** mijn taalgevoel pijn aangedaan als ik hoor: het vrouwtje die, een akkoord die, een land die," schrijft een luisteraar me. Denk eens aan die arme man.

Ergernis nummer vijf is de idee. We moeten ons niet zo hoog inschatten: de idee is het (18) **eeuwig** / **eeuwige** en volmaakte (19) **grond of voorbeeld** / **grond- of voorbeeld** van iets. De filosoof Plato had het over de idee. Wij, (20) **simpel** / **simpele** zielen, moeten ons tevreden stellen met het idee. En waag het niet te spreken van het idee die je had. Maar dat wist je al.

Bron: http://taal.vrt.be/taaldatabanken_master/just/040318.shtml

1. Slaan - slagen

Ik was vorig jaar voor enkele vakken niet **geslaagd**.

Hij heeft de hond met een grote stok **geslagen**.

Ik onthoud: *Slagen* is geen standaardtaal in de betekenis van *slaan*. Let daarnaast op bij het voltooid deelwoord. Dat is van slaan altijd *geslagen* en niet *geslaan*.

2. Vele - velen / andere - anderen ...

Sommige / **Sommigen** beweren dat je studententijd de beste tijd van je leven is.

Andere / *anderen* mensen vinden dan weer dat hun kindertijd de mooiste periode is.

Ik herinner me nog veel anekdotes uit mijn kindertijd. **Sommige** / *Sommigen* zal ik nooit vergeten.

Ik onthoud: Als *sommige/andere/vele* naar personen verwijst en zelfstandig gebruikt wordt, schrijven we *sommigen/anderen/velen*. *Sommige/andere/vele* is zelfstandig gebruikt als er niet meteen een zelfstandig naamwoord op volgt en *sommige/andere/vele* ook niet aangevuld kan worden met een zelfstandig naamwoord uit dezelfde zin of de zin die onmiddellijk voorafgaat.

3. Groter - even groot

Zijn nieuwste boek is nog veel mooier *dan* zijn vorige.

Hij studeert niet even hard *als* zijn zus. Zijn zus studeert dan ook meer *dan* de meeste studenten.

Ik onthoud: Als we bij een vergelijking een ongelijkheid vaststellen, dan gebruiken we *dan*. Als we een gelijkheid vaststellen, dan gebruiken we *als*.

4. Moeten - hoeven

Maak een zin met "hoeven" en een zin met "moeten".

Je hoeft morgen niet per se naar mijn feestje te komen.

Je moet niet met hem meegaan, ik vertrouw hem niet.

Ik onthoud: *Niet hoeven* betekent dat iets niet noodzakelijk of wenselijk is. *Niet moeten* betekent dat het noodzakelijk of wenselijk is dat iets niet gebeurt.

5. Waarvoor - voor wie

Dat is de man *waarvan* / *van wie* ik houd.

Dat is de firma *waarvoor* / *voor wie* ik werk.

Ik onthoud: We gebruiken een betrekkelijk voornaamwoordelijk bijwoord zoals *waarmee*, *waarvan* enzovoort om te verwijzen naar zaken en begrippen, en een combinatie van een voorzetsel en een voornaamwoord (*met wie*, *van wie* enzovoort) om te verwijzen naar personen.

6. Heten - noemen

Hoe *heet* je vriendin ook alweer?

Ze hebben hun kindje Marie Antoinette *genoemd*.

Ik onthoud: *Heten* is een naam hebben, *noemen* is een naam geven.

7. Iets ...

Er is iets *vreselijk* / *vreselijks* gebeurd.

Ik heb niets *nieuw* / *nieuws* meer gekocht.

Ik onthoud: Na de woorden *iets*, *niets*, *velerlei*, *allerlei*, *wat*, *veel*, *weinig*, *meer*, *minder*, *genoeg*, *voldoende* of de combinatie *wat voor*, gevolgd door een bijvoeglijk naamwoord, krijgt dat bijvoeglijk naamwoord een buigings-s of genitief-s.

8. Akkoord - het eens

Ik ben *het eens* met wat hij zegt.

Ik ga niet *akkoord* met al zijn standpunten.

Ik onthoud: Standaardtaal is *akkoord gaan met iets of iemand*. We kunnen het ook *eens zijn met iets of iemand*.

9. Hun - hen

Maak een zin met “hun” en een zin met “hen”.

Ik heb hen in de tuin zien lopen.

We hebben het hun verteld. We hebben het aan hen verteld.

Ik onthoud:

- Gebruik *hen* in de functie van lijdend voorwerp of oorzakelijk voorwerp.
- Gebruik *hun* in de functie van meewerkend of belanghebbend voorwerp (zonder voorzetsel) of ondervindend voorwerp.
- Gebruik altijd *hen* na een voorzetsel, ongeacht de functie van het zinsdeel.

10. Medium - media ...

Maak een zin met “media” en een zin met het meervoud van “museum”.

De media hechten veel belang aan het voorval.

Internet wordt een steeds belangrijker medium.

Ik onthoud: *Media* is het meervoud van het woord *medium* in de betekenis (communicatie)middel. Als *media* onderwerp is van de zin, wordt het gecombineerd met een persoonsvorm in het meervoud.

11. Die - dat

Hij is iemand *die* absoluut niet te vertrouwen is.

Dat is hetzelfde kerkje *dat* we daarnet in de verte zagen staan.

Ik onthoud:

- Naar de-woorden verwijst je terug met *deze* en *die*.
- Naar het-woorden verwijst je terug met *dit* en *dat*.

12. Ten slotte - tenslotte

Maak een zin met “ten slotte” en een zin met “tenslotte”.

De voorzitter bedankte ten slotte alle aanwezigen voor hun bijdrage.

Natuurlijk spreekt hij nog niet zo goed Nederlands, hij is tenslotte nog maar een jaar in het land.

Ik onthoud:

- *Ten slotte* betekent *tot slot*.
- *Tenslotte* betekent *uiteindelijk*.

13. Jou - jouw / u - uw

Ik heb jou gebeld. Ik heb u gebeld. Ik heb hem gebeld.

Ik heb jouw zus gezien. Ik heb uw zus gezien. Ik heb zijn zus gezien.

Ik onthoud: Twijfel je tussen *jou* en *jouw*, dan kan je de vormen het best vervangen door *u* en *uw*. Bij die vormen kan je bij een zorgvuldige uitspraak horen of er een w is of niet. Ben je ook dan nog niet helemaal zeker, gebruik dan *hem* en *zijn*.

- *Jou*, *u* en *hem* zijn persoonlijke voornaamwoorden.
- *Jouw*, *uw* en *zijn* zijn bezittelijke voornaamwoorden.

14. Verhuisd - verhuist / gebeurd - gebeurt ...

Hij heeft me **verteld** / *vertelt* dat hij volgend jaar zeker en vast *verhuisd* / **verhuist**.

Heb jij die foto's al **ontwikkeld** / *ontwikkelt* of wil je dat de fotograaf ze voor je *ontwikkeld* / **ontwikkelt**?

Op dat rondpunt *gebeurd* / **gebeurt** praktisch wekelijks een ongeval. Gisteren is er alweer een aanrijding *gebeurd* / **gebeurt**.

Hij is heel erg **veranderd** / *verandert*.

Hij heeft het me **beloofd** / *belooft*, maar ja... hij *beloofd* / **belooft** altijd van alles.

Ik onthoud: Je hoort niet altijd het verschil tussen een tegenwoordige tijd en een voltooid deelwoord, maar er is wel een verschil in spelling. Voor de tegenwoordige tijd doe je *stam+t* in de tweede en de derde persoon enkelvoud. Het voltooid deelwoord spel je met de eindmedeklinker *-d* of *-t* die we horen in de verleden tijd.

15. ... te

Ik ben hier **om** jou te helpen.

Ik heb Spaans gestudeerd **om** een grote rondreis door Mexico te maken.

Ik onthoud: Als je een doel wil uitdrukken met een bijzin gebruik je *om + te* en niet *voor + te*. Dat is spreektaal. Als je doel niet uitgedrukt wordt in een zin, kan je wel *voor* gebruiken. Bijvoorbeeld: Ik heb Spaans gestudeerd voor mijn rondreis.

16. Door - met - daardoor - daarmee

Ik heb mijn bus gemist en **daardoor** ben ik een beetje te laat.

Door het noodweer van gisterenavond ben ik uiteindelijk niet meer naar het openluchtconcert gegaan.

Ik onthoud: Voor een oorzaak gebruik je *door* een *daardoor*. *Mee* en *daarmee* zijn spreektaal.

17. Enkelvoud - meervoud

> Verbeter deze zinnen:

Bijna 1 op 4 Belgen **voelen** *voelt* zich onveilig in het Brusselse openbaar vervoer.

Het aantal misdrijven op het openbaar vervoer **zijn** *is* de afgelopen jaren gedaald.

Ik onthoud: Als het onderwerp van de zin een breukgetal is, dan staat de persoonsvorm gewoonlijk in het enkelvoud.

Bij *aantal*: als de focus meer ligt op het geheel dan op de afzonderlijke delen, is het enkelvoud gebruikelijk. Bijvoorbeeld: een aantal auto's is van de weg gehaald. Ook als er bij *aantal* nog een woord staat, staat de persoonsvorm in het enkelvoud. Bijvoorbeeld: het stijgende aantal auto's baart de regering zorgen.

18. Duur kosten?

Dat jurkje kost heel **veel**.

Dat jurkje **is** heel duur.

Ik onthoud: Duur kosten is een contaminatie van *duur zijn* en *veel kosten*.

19. Wat - dat

Dat is alles **wat** / **dat** ik te zeggen had.

Dat is het probleem **wat** / **dat** ik gisteren heb aangekaart.

Ik onthoud: *Alles, al, (zo)iets, iets* en *niets/niks* zijn onbepaalde voornaamwoorden. Er kan naar verwezen worden met het betreffende voornaamwoord *wat* of *dat*. Na *alles* en *al* heeft *wat* voor de meeste taalgebruikers de voorkeur.

20. Er

> Verbeter deze zinnen:

Ik kan **er** niet goed **ertegen** dat je altijd tegen me liegt.

Ik denk **er** constant **eraan**...

Ik onthoud: In de hoofdzin staat *er* op de derde plaats, na het onderwerp en de persoonsvorm. *Er* wordt vaak gebruikt bij werkwoorden en uitdrukkingen met vaste voorzetsels die dan een bijzin introduceren. In die bijzin wordt duidelijk wat men met *er* bedoelt.

Bron voor grammaticale uitleg: www.taaladvies.net en www.taaltelefoon.be en www.schrijfwijzer.nl.